

Aleg. 313

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie utworzenia 3 posad etatowych w Biurze Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym, tudzież o potrzebie powiększenia liczby pracowników w temże Biurze.

Wysoki Sejmie!

Utworzone na podstawie i w myśl uchwał Wys. Sejmu z dn. 16. marca 1899 roku Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, zajmowało w pierwszych latach swego istnienia wyłącznie pracowników, przyjmowanych prowizorycznie, nie nabywających zatem żadnych praw, które w myśl „ustanowy dla służby krajowej“ a względnie statutu emerytalnego służą urzędnikom stałym Wydziału krajowego i Zakładów krajowych. Ten stan rzeczy — uzasadniony w fakcie, iż cała akcyja Wydziału krajowego na polu krzewienia i popierania stowarzyszeń kredytowych wśród ludności rolniczej była w stadium pierwszego początku, tudzież, że siły zaangażowane do tej akcyi musiały być dopiero wypróbowane, — musi w miarę rozwoju akcyi i wzrostu jej doniosłości a w następstwie i doniosłości zadań, które Biuro Patronatu ma do spełnienia, ulegać zmianie zarówno w kierunku liczbowego powiększania personalu, w Biurze Patronatu pracującego, jak też w kierunku polepszenia i trwałego unormowania warunków służby sił w Biurze skutecznie pracujących. To też od chwili utworzenia Biura w lipcu roku 1899 po dziś dzień zezwalał Wysoki Sejm w załatwieniu wniosków Wydziału krajowego, przedkładanych w sprawozdaniach z czynności Biura Patronatu i preliminarzach wydatków na jego utrzymanie, na stopniowe powiększanie liczby sił w Biurze zajętych, tak, że w myśl tych przyzwolonych kredytów personal Biura z początkowej liczby 3 pracowników, wliczając w to już kierownika biura, wzrósł do liczby 7 osób, obejmując obecnie obok osoby dyrektora Biura trzech lustratorów, jedną siłę rachunkową, jedną kancelaryjną i jedną pisarską. Podobnie, jak w sprawie powiększenia liczby sił, czynił Wys. Sejm zadość stwierdzonym potrzebom skutecznej działalności Biura, tak uwzględniał także potrzebę ustalenia stanowisk odpowiedzialnych w Biurze, dając temu uwzględnieniu wyraz w swej uchwale z dnia 11. lipca 1902 r., którą utworzył w załatwieniu dotyczącego przedłożenia Wydziału krajowego na wniosek swej komisji budżetowej w stanie urzędników Wydziału krajowego posadę dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek tak, że obecnie kierownik Biura ma zapewnione prawa stałego, etatowego urzędnika Wydziału krajowego.

Rozwój akcyi Biura Patronatu, normalny ale trwały wzrost jego czynności, z którym wzrasta też odpowiedzialność za skrupulatne i wczesne działanie Biura, wkładają na Wydział krajowy obowiązkiem przedłożenia Wys. Sejmowi obecnie wniosków ponownego powiększenia liczby sił w Biurze Patronatu pracujących a zarazem takiego unormowania najważniejszych posterunków w tem biurze, iżby osobistości na posterunki te bądź to już pozyskane i na nich wypróbowane, bądź pozyskać się mające, mogły spokojnie o los własny i swych rodzin, oddać się z całym poświęceniem pracy w Biurze Patronatu.

Przechodząc do szczegółowego umotywowania wniosku o powiększenie liczby pracowników w Biurze Patronatu, zaznaczyć musi Wydział krajowy, że, gdy wskutek naturalnego rozwoju działalności Biura agendy jego znakomicie wzrosły, powiodło

się jedynie energii kierownika Biura i pracy personalu, bez względu na czas trwania godzin urzędowania, uniknąć dotąd poważniejszych zaległości, zaniedbań i opóźnień w czynnościach Biura, że jednakże nie podobna tańc, iż już od kilku miesięcy daje się spostrzegać trudność podolania robocie we wszystkich agendach równomiernie szybko i skrupulatnie. Dalsze trwanie obecnego stanu rzeczy musiałoby — zdaniem Wydziału krajowego — narazić na szwank prawidłowy tok urzędowania a w dalszym następstwie odbić się niekorzystnie na rozwoju zostających pod opieką Biura organizacji. Wykazuje to choćby treściwe tylko przedstawienie agend, stanowiących obecnie zakres działania Biura i wyliczenie sił, będących w Biurze a mających tym zadaniom sprostać.

Działalność Biura obejmuje obecnie następujące działy czynności:

1. Organizowanie nowych Spółek oszczędności i pożyczek, a więc badanie wpływających zgłoszeń o pomoc przy założeniu, badanie na miejscu, czy i o ile znajdują się tam warunki do założenia i rozwoju Spółki, zapoznanie się z ludźmi, oświadczającymi gotowość zawiązania Spółki, udzielenie odpowiednich wskazówek, informacji i pouczeń, już to w drodze korespondencji, już ustnie na miejscu podczas założycielskiego zebrania;

2. Prowadzenie wydawnictw potrzebnych dla utrzymania założonych Spółek w prawidłowym toku działania, zawierających odpowiednie informacje i wskazówki, a względnie obejmujących druki, wzory i księgi potrzebne Spółkom;

3. Kontrola i opieka nad Spółkami, wykonywane przez lustracje (zwyczajne, które w myśl uchwały Wydziału krajowego przeprowadza się w każdej Spółce przynajmniej raz w rok, i nadzwyczajne, przeprowadzane w razie potrzeby) i połączone z tem pouczenia rady i wskazówki, udzielane organom Spółek już to ustnie i na miejscu, już to pisemnie, a nadto przez sprawdzanie rocznych zamknięć rachunkowych Spółek i ich bilansów, przedkładanych Biuru do zatwierdzenia a często — gdzie organa Spółki nie mogą podolać wygotowaniu zamknięcia — wprost do zestawienia wedle ksiąg Spółki;

4. Pośredniczenie w sprawach kredytowych między Spółkami a: 1. Wydziałem krajowym, jako udzielającym Spółkom kredytu już to z funduszu pożyczkowego dla Spółek utworzonego, już to w zbiorowym rachunku bieżącym, 2. Galicyjską Kasą oszczędności we Lwowie, 3. poszczególnymi Spółkami, przy czem Biuro Patronatu bada zdolność kredytową Spółki, a więc musi utrzymywać dokładną ewidencję jej obciążenia pożyczkami;

5. Zaopatrywanie Spółek w księgi, formularze i inne przedmioty, potrzebne do urzędowania, i prowadzenie rachunków za dostarczane przedmioty;

6. Prowadzenie rachunkowości „Zbiorowego rachunku bieżącego“ i funduszu pożyczkowego i przeprowadzanie odnośnej korespondencji;

7. Urządzanie kursów praktycznych dla kasyerów i członków zarządów spółek;

8. Opieka nad Spółkami rolniczymi nie kredytowymi, o ile je Wydział krajowy pod swą opiekę nie przyjął;

9. Prowadzenie wszystkich czynności biurowych, wynikających z spełniania poprzednio wymienionych agend (protokół, ekspedyt, registratura i t. d.).

Aby cyfrowo przedstawić wzrost czynności Biura Patronatu, wystarczy podać, że w chwili wygotowania niniejszego sprawozdania jest przyjętych do Patronatu Wydziału krajowego 262 Spółek oszczędności i pożyczek, 5 Spółek dla kultury torfów zawiązanych i Spółka magazynowa w Bochni, że do końca bieżącego roku spodziewać się należy, (biorąc za podstawę liczbę zgłoszeń o zawiązanie), wzrostu liczby Spółek oszczędności do cyfry 290 a przeciętną cyfrę Spółek na r. 1904 przyjąć można na 320. Protokół podawczy Biura Patronatu wykazuje w r. 1900 exhibitów: 1850, w r. 1901: 2822, w r. 1902: 5598, po koniec czerwca r. 1903: 4223 tak, że do końca r. 1903 należy się spodziewać około 9000, a na r. 1904 trzeba preliminować co najmniej: 12000 exhibitów do załatwienia. Już te cyfry ilustrują dosadnie wzrost działalności Biura i ogólnie biorąc usprawiedliwiają wnioski powiększenia liczby sił w Biurze pracujących, a bliższy rozbiór sprawy uzasadnia je tem dobitniej i pozwala wskazać, w jakim kierunku powiększenia dokonać należy.

Wszystkie wyżej wymienione agendy działalności Biura wymagają prowadzenia przez Biuro ożywionej korespondencji zarówno z Spółkami samemi, mającej na celu udzielanie im potrzebnych informacji, wyjaśnień i rad zarówno w sprawach zawiązywania Spółek, jak w sprawie należytego ich prowadzenia, w sprawach interpretacji postanowień statutowych, dalej w sprawach administracyjnych, kasowych,

rachunkowych, dalej w sprawach stosunku Spółek do Władz, rekursów w sprawach podatkowych i należnościowych, jak i z Władzami i korporacjami, które w sprawach Spółek odnoszą się często do Biura z żądaniem wyjaśnień i informacji. Korespondencya ta, zwłaszcza o ile chodzi o informacje i wskazówki dla Spółek, musi być prowadzoną żywo i wytrawnie, nie podobna dopuszczać do zastoju w niej lub pomyłek bez znaczących następstw dla interesowanych, dotąd cięży też ona z wyjątkiem spraw drobniejszego znaczenia wyłącznie na dyrektorze Biura Patronatu, a to z ujmą jego właściwych zadań i mimo, że dyrektor musząc często wyjeżdżać ze Lwowa, już to w sprawach organizacyi Spółek już w celach lustracyjnych, obowiązkowi prowadzenia tej korespondencyi jedynie z wysiłkiem, dziś kiedy praca lustracyjna zupełnie absorbuje lustratorów, wydolać może. Powiększenie zatem sił Biura przez powołanie do jego składu korespondenta uważa Wydział krajowy za konieczne w celu zapewnienia prawidłowego toku urzędowania a to tem więcej, że ta nowa siła, nie odrywana wyjazdami, lecz pracująca stale w biurze będzie mogła być nadto użyta, oczywiście pod kontrolą Dyrektora Biura, także do całego szeregu innych czynności biurowych, jak n. p. trutynowania podań w sprawach kredytowych Spółek, wygotowywania w tych sprawach opinii i wniosków dla Wydziału krajowego, przeprowadzania odpowiednich korespondencyi i t. d. Siła taka, oczywiście odpowiednio ukwalifikowana, winna nadto obok dyrektora Biura skupiać w swem ręku działalność biurową Patronatu tak, iżby w razie nieobecności Dyrektora mogła, będąc o wszystkich szczegółach poinformowaną, udzielać Wydziałowi krajowemu wszelkich informacji, chronić Biuro od zamętu, jaki przy dalszem jego rozwoju, wobec urzędowych wyjazdów kierownika, mógłby się łatwo wkraść do urzędowania. Już z tego określenia zakresu działania korespondenta w Biurze Patronatu wynika, że siła do wypełnienia tych zadań powołana winna wykształceniem swem dawać odpowiednią gwarancję należytego wywiązania się z tego zadania, a dalej że stanowisko, jakie ma w organizacyi Biura zająć, jest z niemalą odpowiedzialnością związane. Mając obie te okoliczności na uwadze, sądzi Wydział krajowy, że pozyskanie odpowiedniej siły na to stanowisko, da się osiągnąć jedynie, jeśli posada połączona będzie z odpowiednimi poborami i jeśli ubiegający się o nią będą zachęceni stałością ofiarowanego im stanowiska, dlatego też Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek utworzenia stałej posady korespondenta w Biurze Patronatu, z płacą roczną: 2400 K., dodatkiem aktywalnym 600 K., rocznie i prawem do trzech pięcioleci każde po 400 K. rocznie. Wydział krajowy mniema, że na tych warunkach będzie mógł pozyskać siłę z odpowiedniem wykształceniem akademickiem i praktyką biurową bankową lub administracyjną. W razie uchwalenia tego wniosku będzie na posadę tę ogłoszony konkurs a stabilizacya na niej nastąpi w myśl obowiązującego przepisu ustawy służby krajowej co najmniej po roku prowizorycznej służby.

Tak, jak potrzeba utworzenia posady korespondenta w Biurze Patronatu jest wynikiem normalnego rozwoju działalności Wydziału krajowego na polu krzewienia Spółek oszczędności i pożyczek wśród ludności włościańskiej, tak też wynikiem naturalnym tego rozwoju są wnioski, zmierzające do powiększenia liczby lustratorów w Biurze Patronatu o jedną siłę i do utworzenia jednej etatowej, stałej posady lustratora.

Wedle cyfr wyżej przytoczonych jest w tej chwili 262 Spółek oszczędności i pożyczek przyjętych do Patronatu Wydziału krajowego, nadto 5 Spółek kultury torfów i jedna Spółka magazynowa tak, że razem obecnie już liczba instytucyi, podlegających kontroli i lustracyom Biura Patronatu, stanowi: 269. Liczba ta wzrośnie w ciągu roku 1904 tak, iż wedle przybliżonego obliczenia w r. 1904 będzie już 320 instytucyi do zlustrowania, co wobec przepisu, iż każda instytucya raz w rok powinna być zlustrowana, da 320 lustracyi normalnych, czyli zwyczajnych. Doświadczenie poucza, że oprócz lustracyi zwyczajnych leży w interesie i Spółek i skutecznej nad nimi opieki przeprowadzanie także lustracyi nadzwyczajnych, spowodowanych już to potrzebą ściślejszego nad działalnością Spółki nadzoru, już to zmianami w składzie jej organów, już to wewnętrznemi rozterkami w łonie Spółek. Biuro Patronatu, opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, oblicza, że przy 320 Spółkach, do Patronatu należących, potrzeba będzie w ciągu roku 1904 wykonać nadzwyczajnych lustracyj około 80 tak, że liczba wszystkich lustracyi, które trzeba będzie w roku przyszłym przeprowadzić, daje się ustalić na 400. Doświadczenie uczy, że jeden lustrator może w ciągu roku przeprowadzić 80 -- 100 lustracyi i to z tem zastrzeżeniem, że czyto z powodu choroby, czy innych przeszkód, nie będzie znaczniejszej przerwy

w urzędowaniu lustratora. Jeżeli się nadto zważy, że w pierwszych trzech miesiącach roku lustratorowie są zajęci sprawdzaniem i załatwianiem zamknięć rachunkowych, nadsyłanych przez Spółki, że na rok 1904 wypadnie sprawdzić i załatwić około 260 takich zamknięć i że objętość tych zamknięć rośnie z każdym rokiem istnienia Spółek, wskutek naturalnego ich rozwoju, że na koniec przez miesiąc w ciągu roku dwaj lustratorowie zajęci są nauką na kursach praktycznych dla kasyerów i członków zarządu Spółek, to wynika stąd, że 3 lustratorowie, jakich ma obecnie Biuro Patronatu, nie byłiby w stanie podołać zadaniu, jakie ich już w ciągu najbliższej przyszłości czeka. Wydział krajowy, przywiązując jak największą wagę do ścisłego wykonywania lustracji w Spółkach jego Patronatowi podległych, one bowiem przez należyte zapoznanie interesowanych czynników z ich obowiązkami zapewniają prawidłowe funkcyonowanie Spółek ku jak największej korzyści ludności, a nadto przyczyniają się do rzeczywistego zabezpieczenia tych funduszy, jakie kraj wkłada w swą akcyę na polu krzewienia lokalnych instytucji kredytowych, nie waha się wobec powyżej przedstawionych stosunków przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosku o upoważnienie do przyjęcia obok obecnie już pracujących jeszcze jednego lustratora począwszy od 1. stycznia 1904 roku i przyznanie na to odpowiedniego kredytu w Rubryce X wydatków budżetu funduszu krajowego na rok 1904, w kwocie 2.400 K rocznie.

Obok tej posady niestalej 4-go lustratora, przedkłada Wydział krajowy, mając na oku doniosłość tego działu czynności Biura Patronatu i należyte jego uorganizowanie, wniosek o utworzenie w etacie urzędników Wydziału krajowego jednej posady stałej lustratora Spółek oszczędności i pożyczek z płacą roczną 2 600 K, dodatkiem aktywalnym 400 K i prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 400 K. Utworzenie tej posady postanowił Wydział krajowy uchwałą swą z d. 16. maja 1903 LW. 81.440/902, uchwalając równocześnie podwyższyć pobory p. W. Drozdowicza, lustratora w Biurze Patronatu, aż do czasu uchwalenia przez Wysoki Sejm niniejszego wniosku, przez przyznanie p. Drozdowiczowi dodatku osobistego w kwocie 600 K. Podwyższenie to poborów i ustalenie posady w odróżnieniu od reszty posad lustratorów postanowił Wydział krajowy, uwzględniając fakt, iż p. Drozdowicz pełniąc obowiązki lustratora w Biurze Patronatu od d. 1. kwietnia 1901 roku, zasłużył swą gorliwą i skuteczną pracą na tem stanowisku na uznanie swych przełożonych, nadto uwzględniając fakt, iż p. Drozdowicz obok czynności ściśle lustratorskich wykonuje jeszcze inne prace, jak: kontrolę rachunkowości w Biurze Patronatu, prowadzenie kursów praktycznych dla kasyerów i t. p., słuszną jest przeto rzeczą, by jego większa praca uwzględnioną została w wymiarze poborów. Wydział krajowy sądzi, że stabilizowanie p. Drozdowicza na obecnie proponowanej posadzie, będzie dlań i dla innych pracowników Biura Patronatu bodźcem i zachętą do tem gorliwszej pracy i tem ściślejszego wykonywania obowiązków im powierzonych.

Trzeci dział czynności Biura Patronatu wymagający obecnie koniecznie osobnej siły to rachunkowość tego biura. Biuro Patronatu prowadzi w myśl wydanych dlań instrukcji:

a) rachunek „zbiorowego rachunku bieżącego“, w którym obroty pieniężne w r. 1902 wynosiły: 936.302 K a w r. 1903 po dzień 31. sierpnia wynosiły: 1.193.150 K. Rachunkowość ta polega na prowadzeniu: „Prima Noty“, Księgi głównej, księgi rachunków z Spółkami (Sald o-Conti) oraz kilku książek i wykazów pomocniczych. Prowadzący rachunek wystawia też potwierdzenia na wpłatę, asygnaty na wypłatę, doniesienie o uskutecznionej wypłacie, zestawia wyciągi półroczne dla wszystkich Spółek korzystających z rachunku zbiorowego, wygotowuje przypomnienia i urgensy dotyczące uregulowania kredytu, zestawia też co miesiąc surowy bilans rachunku a z końcem każdego roku wykazy i inwentarze potrzebne do wygotowania zamknięcia rachunkowego:

b) rachunkowość pożyczek udzielonych z funduszu pożyczkowego poszczególnym Spółkom oszczędności i pożyczek, z czem pozostaje w związku wygotowanie przypomnień o terminach płatności rat tych pożyczek, urgensów w razie zaległości a wreszcie sprawdzanie raportów i obliczeń Banku krajowego odnoszących się do funduszu pożyczkowego i t. p.

c) prowadzenie rachunku z dostawcami przedmiotów, których Biuro dostarcza Spółkom oszczędności i pożyczek, (a więc z drukarnią, papiernią, fabryką kas, introligatorem i t. d.), z czem zostaje w związku wygotowanie asygnat do

kasy krajowej dla wypłaty należności, tudzież prowadzenie rachunku z Spółkami za przedmioty im dostarczone i załatwianie odnośnych raportów kasowych o wpłatach i wypłatach z tego stosunku.

Czynności te zajmują już obecnie w całej pełni funkcyonaryusza zwanego w preliminarzach budżetu Biura praktykantem rachunkowym, jakkolwiek w dotychczasowym składzie biura miał on przydzielone jeszcze obok tych czynności liczne inne, jak n. p. część korespondencji Biura, przygotowywanie wniosków w sprawach o przyznanie kredytów i pożyczek tudzież znaczną część czynności w załatwianiu organizacyjnych spraw Spółek, a wreszcie prowadzenie rejestru Spółek patronackich i załatwianie wszelkich spraw stojących w związku z zarejestrowaniem w Sądach handlowych Spółek. Obecnie wzrost i ważność czynności rachunkowych pochłania zupełnie czas i siły tego funkcyonaryusza. Wydział krajowy, pragnąc Biuru Patronatu zapewnić możność jak najściślejszego prowadzenia rachunkowości i zdając sobie sprawę z ważności tego działu pracy Biura i odpowiedzialności funkcyonaryusza w tym dziale pracującego, postanowił utworzyć stałą posadę praktykanta rachunkowego w Biurze Patronatu, z płacą taką jaką pobierają etatowi praktykanci oddziału rachunkowego Wydziału krajowego, to jest: 1200 K. rocznie z dodatkiem aktywalnym 240 K. i prawem do 3 dodatków pięcioletnich po 200 K. rocznie, (wyższych o 100 K. niż dodatki praktykantów oddziału rachunkowego ze względu na brak możności awansowania). Wydatek na ten cel poniesiony nie podwyższa właściwie wydatku kraju na utrzymanie Biura Patronatu, znajduje bowiem całkowite pokrycie w sumie 1440 K., wstawionej w dochody funduszu krajowego tytułem zwrotu za prowadzenie administracji i rachunkowości „zbiorowego rachunku bieżącego dla Spółek oszczędności i pożyczek“ z zysków tego rachunku. Odpowiedni wniosek o utworzenie tej posady w etacie Biura Patronatu Wydziału krajowego zamieszczamy w końcu niniejszego sprawozdania.

Pozostaje nam wreszcie ostatni dział czynności Biura Patronatu do omówienia, to jest dział obejmujący czynności magazynowe i ściśle manipulacyjne w temże biurze. Do załatwiania tych czynności, a więc do: prowadzenia protokołu biurowego, utrzymywania w porządku aktów i kopiałów Biura, czyli prowadzenia registratury, utrzymywania w ewidencji całego magazynu Biura Patronatu, który obok wszelkich wydawnictw i druków Biura obejmuje także utensilia Spółkom potrzebę i t. d. była dotąd w Biurze jedna siła: magazynier-expedyent. Rzecz naturalna, że wobec wzrostu czynności Biura, siła ta nie mogła należycie sprostać zadaniu tak, że do wykonania poszczególnych czynności tego działu musiano używać dorywczo innych sił Biura ze szkodą w urzędowaniu i że wreszcie Wydział krajowy widział się spowodowanym już w kwietniu b. r. przydzielić do Biura jedną siłę pisarską z swego grona pisarzy dziennych. Pomoc ta jest jednak na razie niedostateczną a Wydział krajowy w interesie prawidłowego urzędowania przedstawia Wys. Sejmowi wniosek, w którym uprasza o upoważnienie do przyjęcia w skład Biura Patronatu obok już pracującego magazyniera-expedyenta jeszcze 2 sił manipulacyjnych, każdej z płacą roczną 720 K. czyli miesięcznie 60 K., a mianowicie: jednego protokolanta i zarazem rejestranta i jednego pisarza.

W razie przyjęcia tego wniosku przez Wysoki Sejm będzie cała czynność dotycząca magazynu i ekspedycji skoncentrowaną w rękach dotychczasowego magazyniera-expedyenta, prowadzenie protokołów w Biurze, utrzymanie registratury aktów, prowadzenie rejestru Spółek patronackich i załatwianie spraw rejestru tego dotyczących, prowadzenie rachunku portoryów i załatwianie innych drobniejszych spraw okolicznościowo przydzielonych będzie rzeczą protokolanta - rejestranta a wreszcie wygotowania odpisów, kopii potrzebnych i t. p. będzie należało do pisarza.

W ten sposób zorganizowany skład Biura Patronatu podolać winien — zdaniem Wydziału krajowego — nie tylko obecnemu zadaniu i obecnie przed nim stojącym czynnościom ale także temu wzrostowi czynności, jakiego w najbliższych latach oczekiwać i spodziewać się można.

Zestawienie obecnego składu Biura Patronatu i kosztu jego utrzymania (wedle preliminarza budżetu na rok 1903 przedłożonego) i obecnie proponowanych zmian uwidacznia następująca tabela:

Skład obecny Biura Patronatu:

1. Dyrektor	pobory 6.440 K
2. 3 lustratorowie	" 7.200 "
3. Praktykant rachunk.	" 1.000 "
4. Magazynier i ekspedyent	" 876 "
5. Służący	" 600 "
Osób 7.	Suma poborów 16.116 K

Proponowany skład Biura Patronatu:

1. Niezmienione	pobory 6.440 K
2. Korespondent	" 3.000 "
3. Lustrator etatowy	" 3.000 "
4. 3 Lustratorowie nieetat.	" 7.200 "
5. Praktykant rachunkowy	" 1.440 "
6. Magazynier i ekspedyent	" 876 "
7. Protokolant i rejestrant	" 720 "
8. Pisarz	" 720 "
9. Służący	" 600 "
Osób 11.	Suma poborów 24.016 K

Powiększenie zatem liczby pracowników wynosi 4 osoby a w tem weszłoby w etat stałych urzędników 4 osoby (łącznie z Dyrektorem Biura), podczas gdy dotąd z 7 pracowników tylko jeden miał posadę etatową, to jest Dyrektor Biura.

Podwyższenie wydatku w myśl proponowanych wniosków czyni *brutto* 7.900 K, gdy jednak zważymy, że wydatek wynikł z utworzenia posady praktykanta rachunkowego znajduje — jak już nadmieniono — pokrycie w kwocie 1.440 K wstawionej w dochód funduszu krajowego z zysku „Zbiorowego rachunku bieżącego dla Spółek oszczędności i pożyczek“ jako zwrot za administrację i prowadzenie rachunku tego funduszu, gdy dalej zważymy, że również w dochodach funduszu krajowego prelinując się dochód z magazynu Biura Patronatu w kwocie 1.000 K, to wzrost wydatku na utrzymanie Biura wyniesie *netto* 5.420 K a Wydział krajowy nie waha się podwyższenia tego Wys. Sejmowi do uchwały przedstawić w przeświadczeniu, że dla prawidłowego urzędowania Biura Patronatu jest ono niezbędnem a dla doniosłej dla ludności kraju akcyi użytecznem.

Na powyższem przedstawieniu się opierając, ma Wydział krajowy zaszczyt przedstawić następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm ustanawia w etacie Biura Patronatu Wydziału krajowego dla Spółek oszczędności i pożyczek od 1. stycznia 1904 r.:

1. Posadę lustratora Spółek oszczędności i pożyczek, z którą połączone będą następujące pobory i prawa:

- a) Płaca stała o rocznych 2.600 K,
- b) Dodatek aktywalny o rocznych 400 K,
- d) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich każdy po 400 K rocznie pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

2. Posadę korespondenta, z którą połączone będą następujące pobory i prawa:

- a) Płaca stała o rocznych 2.400 K,
- b) Dodatek aktywalny o rocznych 600 K,
- c) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich, każdy po 400 K rocznie pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874.

3. Posadę praktykanta rachunkowego, z którą połączone będą następujące pobory i prawa:

- a) Płaca stała o rocznych 1.200 K,
- b) Dodatek aktywalny o rocznych 240 K,
- c) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich, każdy po 200 K rocznie, pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

Co do prawa do emerytury, pensyi wdowiej, pensyi sierocińskiej i dodatku na wychowanie dzieci mają mieć do powyższych posad zastosowanie postanowienia statutu emerytalnego dla urzędników i sług Wydziału krajowego z dnia 15. lutego 1898 r.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia do służby w Biurze Patronatu Wydziału krajowego dla Spółek oszczędności i pożyczek następujących nie-stałych funkcyonaryuszy, począwszy od 1. stycznia 1904 r.:

1. Jednego lustratora z płacą roczną 2.400 K,
2. Jednego protokolanta z płacą roczną 720 K,
3. Jednego pisarza z płacą roczną 720 K.

III. Sejm wstawia wydatek z utworzenia powyższych posad etatowych i z przyjęcia funkcyonaryuszy wyżej wymienionych wynikający w sumie 11.280 K w budżet wydatków funduszu krajowego na rok 1904, a mianowicie w Rubr. X poz. 320 wydatków tegoż budżetu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Członek Wydziału krajowego:
Dr. T. Pilat w. r.

